

Intern Auditplan 2025

Nationaal Groenfonds

Hanno van der Poel MSc RA

Datum: 20 november 2024

Versie: 0.9 (*concept t.b.v. bespreking MT*)

Vastgesteld door MT: 26 november 2024

Besproken in de Audit en Risk Commissie: 2 december 2024

Inhoudsopgave

1.	Algemeen	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Context	3
2.	Planning en speerpunten 2025	4
2.1	Belangrijkste processen	4
2.2	Speerpunten	5
3.	Visie op 'in control'	6
3.1	Visie	6
3.2	Rollen en verantwoordelijkheden	7
3.3	IT-omgeving	8
3.4	Processen.....	8
3.5	'In control' Statement.....	9
4.	De interne audit functie	9
4.1	Interne controle en interne audit.....	9
4.2	Normenkader IA	10
4.3	Samenhang IA en externe accountant.....	10
4.4	Positionering IA.....	10
5.	Werkwijze interne audit	11
5.1	Aanpak IA.....	11
5.2	Rapportage IA	12

1. Algemeen

1.1 Inleiding

De Directeur-bestuurder, het MT en de Raad van Commissarissen van het Nationaal Groenfonds (hierna: Groenfonds) dragen zorg voor het ‘in control’ zijn van de organisatie. Een belangrijke pijler binnen het systeem van governance, risk en control is de interne audit functie (hierna: IA). Groenfonds heeft deze functie uitbesteed aan E&M Consultants. Dit intern auditplan geeft inzicht in de wijze waarop de IA van het Groenfonds in 2025 zal worden ingevuld.

Het primaire doel van IA is om een beeld te krijgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de mate waarin Groenfonds ‘in control’ is. Daarbij is IA ook een middel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering te blijven verbeteren.

1.2 Context

Om zoveel mogelijk toegevoegde waarde te leveren speelt IA optimaal in op relevante ontwikkelingen. In deze context spelen de volgende aspecten en ontwikkelingen in 2025 een rol.

- De governance van Groenfonds is in 2024 veranderd. Dit geldt zowel voor de externe relaties, zoals het Ministerie van LNV, als het eigen bestuursmodel. Effecten hiervan werken door in 2025. IA zal hier als onderdeel van de beheersomgeving specifieke aandacht voor hebben.
- De strategische positionering van Groenfonds heeft gevolgen voor het risicoprofiel van de financieringsportefeuille. De relatief hogere risicobereidheid stelt eisen aan de kwaliteit van de interne beheersing. Door de versterking van het investeringsvermogen en het binden van nieuwe fondsen (o.a. IDL-structureel) neemt dit belang alleen maar toe. IA zal ook in 2025 nadrukkelijk aandacht blijven geven aan de kwaliteit van de financieringsketen.
- In de communicatie aan stakeholders en (potentiële) financiers neemt het belang van ‘impact’ steeds meer toe. Zeker gezien de missie van Groenfonds. Transparante en betrouwbare ESG-rapportage stelt ook eisen aan de bedrijfsvoering (data, processen, rapportage). ESG blijft voor IA in 2025 een speerpunt.
- De IT-omgeving is cruciaal voor de processen voor het Groenfonds. IA zal automatisering en informatieveiligheid daarom nadrukkelijk aandacht blijven geven.

2. Planning en speerpunten 2025

2.1 Belangrijkste processen

IA toetst jaarlijks de kwaliteit van de opzet, het bestaan, en de werking van de key-controls voor alle significante bedrijfsprocessen. De bedrijfsprocessen die relevant zijn voor de IA zijn mede gebaseerd op basis van de financiële geldstromen. Daarnaast leggen wij accenten op basis van relevante ontwikkelingen en de jaarlijkse Strategisch-Tactische BCF Groenfonds.

Het uitgangspunt van onze planning is dat de meeste onderwerpen twee keer per jaar worden getoetst. Wij benadrukken dat IA een dynamische planning hanteert. Op basis van nieuwe ontwikkelingen, ontvangen signalen en/of auditbevindingen kunnen wij onze focus verleggen. Wij kunnen bijvoorbeeld na een eerste audit van een bepaald proces concluderen dat het proces zo goed op orde is, dat een tweede audit niet zinvol meer is. Andersom kan een bevinding juist ook leiden tot meer diepgaande audits op een bepaald onderwerpen. Met deze werkwijze kunnen wij meer relevante toegevoegde waarde leveren, zoals ook in eerdere jaren is gebleken. Een bijstelling van de planning zal uiteraard altijd in goed overleg met Groenfonds worden gedaan.

Proces	Proceseigenaar	Indicatieve planning
1. Proces beheersomgeving* - Cultuur/gedrag - Taken en verantwoordelijkheid - Beheersactiviteiten - Informatie & communicatie ** - Monitoring & toezicht <i>*De activiteiten van riskmanagement en compliance zijn integraal onderdeel van dit 'proces'.</i> <i>** Dit betreft informatievoorziening over beheersing, zoals bijvoorbeeld rapportagestructuren en informatievoorziening door leveranciers.</i>	Jean Paul Schaaïj Jean Paul Schaaïj Fenneke Poot Fenneke Poot Fenneke Poot	Q1 + Q3
2. Proces geautomatiseerde gegevensverwerking - IT general IT controls - IT application controls	Fenneke Poot	Q2 + Q4
3. Processen verstrekken en revisie financieringen	Dick Boddeus	Q2 + Q3
4. Proces beheer financieringen (o.a. incasso's, aflossingen, renteherzieningen, bijzonder beheer)	Verena Kenngott	Q2 + Q4
5. Proces uitbetalingen (o.a. declaraties en uitbetaling tranches)	Verena Kenngott	Q2 + Q3
6. Proces treasury	Fenneke Poot	Q2 + Q4
7. Proces personeel (o.a. personeelsmutaties en salarisverwerking)	Rose Jansen	Q2 + Q4
8. Proces inkopen / overige kosten	Afzonderlijke proceseigenaren	Q2 + Q4
9. Proces finance en accounting	Fenneke Poot	Q2 + Q4
10. Proces fondsmanagement	Dick Boddeus	Q2 + Q4

Voor de bovengenoemde hoofdprocessen zijn werkprogramma's per proces opgesteld welke de basis zijn voor de uit te voeren controles. De intern vastgestelde key-controls vormen hierbij het vertrekpunt. Er kunnen binnen de genoemde hoofdprocessen jaarlijks andere accenten worden gelegd.

2.2 Speerpunten

Naast de audits op de hoofdprocessen leggen wij jaarlijks specifieke accenten op basis van relevante ontwikkelingen en risico's. De speerpunten voor 2025 zijn:

Kredietbeoordeling financieringen o.b.v. andere methodiek (Moody's)

Het verstrekken van financieringen is een cruciaal proces en daardoor elk jaar onderdeel van onze audits. Met ingang van 2025 wil Groenfonds de kredietbeoordeling versterken door gebruik te maken van een andere methodiek (Moody's). IA zal de opzet en toepassing van deze nieuwe methodiek beoordelen.

Customer Due Dilligence (CDD)

In 2024 heeft IA als onderdeel van het verstrekken van financieringen accent gelegd op CDD. Uit deze audit bleek dat CDD diepgaander uitgevoerd en beter gedocumenteerd kan worden. In 2025 besteedt IA daarom opnieuw aandacht aan dit onderwerp.

Rapporteren over impact (ESG)

De aandacht voor het rapporteren over duurzaamheid (ESG) neemt in veel organisaties sterk toe, mede vanwege de CSRD-wetgeving. Groenfonds werkt ook aan verdere doorontwikkeling van haar duurzaamheidsverslaggeving. In Q4-2024 zoomt IA in op dit onderwerp. IA blijft dit onderwerp in 2025 volgen, omdat deze ontwikkeling dan nog doorloopt.

Herinrichting financiële administratie (AFAS)

In Q1-2025 vindt een herinrichting van de financiële administratie plaats. Hiermee wordt de verbijzondering naar fondsen/projecten verbeterd en toekomstbestendiger gemaakt. In 2025 zal specifiek aandacht besteden aan deze wijziging.

3. Visie op 'in control'

3.1 Visie

De maatschappelijke aandacht voor de interne beheersing en daarmee de kwaliteit van de bedrijfsvoering van organisaties wordt elke keer meer. De lat ligt gevoelsmatig steeds hoger. En dat is ook zo. De dynamische omgeving waarin Groenfonds opereert, vraagt om transparantie, kwaliteit en controle daarop. Vanuit een maatschappelijk perspectief is dit ook goed. Stakeholders en partners hebben recht om te weten dat hun geld goed en mét impact besteed wordt. En klanten willen zekerheid dat hun gegevens veilig zijn. Om het systeem van good governance te laten functioneren is het belangrijk dat met voldoende scherpte informatie wordt verstrekt, verantwoording wordt afgelegd en toezicht wordt gehouden.

De visie op 'in control' is breder dan alleen de administratieve processen. De 'AO/IC' op orde is wel een basisvoorwaarde om 'in control' te zijn. Het Groenfonds heeft in haar in control statement bij het jaarverslag 2023 'in control' gedefinieerd als:

- het risicobeheersing- en controlesysteem naar behoeven functioneert;
- het risicobeheersing- en controlesysteem een redelijke mate van zekerheid biedt dat wezenlijke risico's waaraan het Groenfonds wordt blootgesteld worden onderkend en dat ook op adequate wijze wordt gestuurd op beheersing van deze risico's.
- Er geen indicaties bekend zijn welke veronderstellen dat het interne risicobeheersing- en controlesysteem niet goed zal functioneren in 2024.

'In control' wil zeggen dat de organisatie zó is ingericht dat goed bestuur mogelijk is én dat optimaal ingespeeld wordt op relevante risico's. Dit alles om de kans op het realiseren van de doestellingen zo groot mogelijk te maken. Een stevige beheersomgeving is het fundament voor een goed functionerende organisatie. De aspecten 'soft controls', cultuur, houding en gedrag zijn hierin belangrijk.

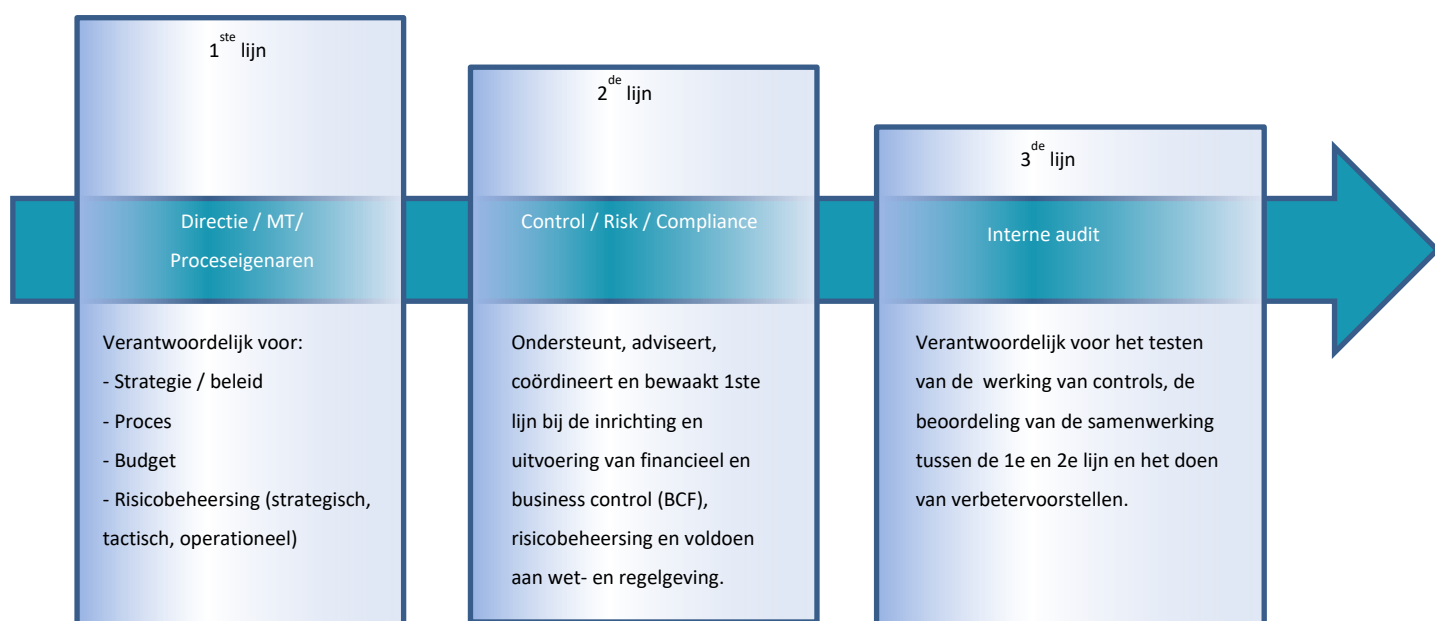
Figuur 1 Beheersomgeving als basis

De Directeur-bestuurder van Groenfonds geeft een in control statement (ICS) af bij het jaarverslag. Om een 'in control' verklaring te kunnen afgeven moet de beheersing van processen en risico's goed op orde zijn. De IA kan dit aantonen, zodat Groenfonds een goed onderbouwd ICS kan afgeven. Dit vereist een professionele aanpak, vastlegging en een gestructureerde rapportage aan directie en RvC.

Goed ingerichte processen (procesmanagement) en zichtbare procesbeheersing zijn noodzakelijk voor het in control zijn en blijven van de organisatie. Het is in zo'n geval belangrijk dat de organisatie bereid is om te blijven leren en verbeteren. Dit is een belangrijk speerpunt wat wij voortdurend onder de aandacht blijven brengen. De aspecten cultuur, houding en gedrag zijn een belangrijk onderdeel in deze gesprekken.

3.2 Rollen en verantwoordelijkheden

De Raad van Commissarissen heeft een kaderstellende en controlerende rol. De directie is primair verantwoordelijk voor het 'in control' zijn van de organisatie. De directie werkt samen met het MT aan een goede bedrijfsvoering. Groenfonds hanteert het 'three lines of defence model' (IIA) als basis voor de inrichting van het systeem van interne beheersing en risicomanagement.

Figuur 2: three lines of defence (vrije toepassing model IIA)

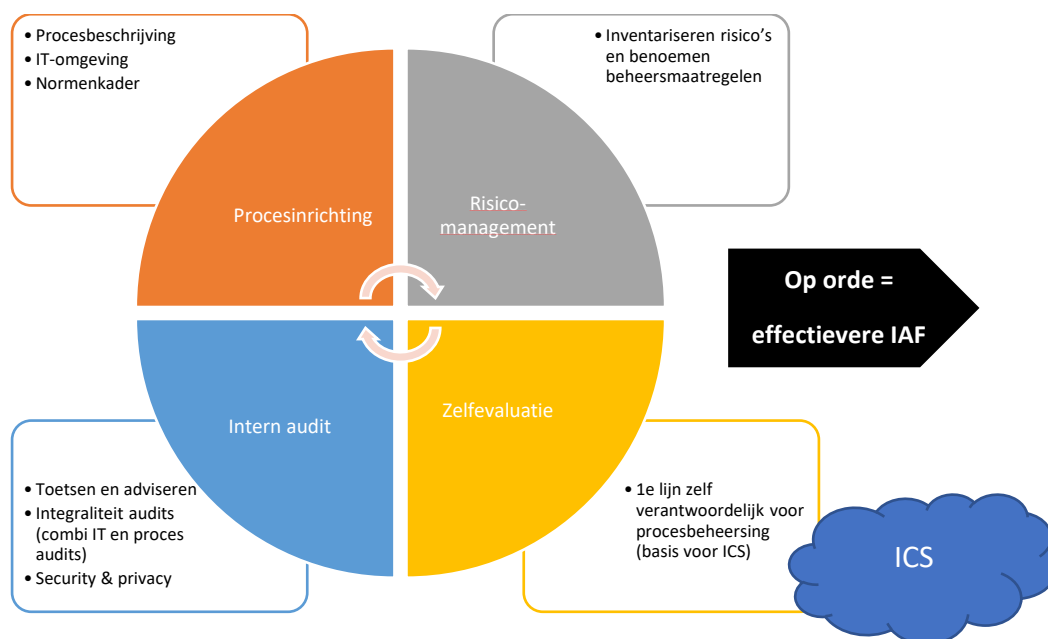
Hierboven zijn de ‘three lines of defence’ schematisch weergegeven en toegepast op Groenfonds. De 1^e lijnfuncties zijn de basis voor een goede interne beheersing. De proceseigenaren (veelal de MT leden) zijn zelf verantwoordelijk voor de interne beheersing van hun processen en zichtbare interne beheersingsmaatregelen daarop. Zij worden hierbij ondersteund door de 2^e en 3^e lijn. De Riskmanager (2^e lijn) heeft een belangrijke spil- en aanjaagfunctie naar het management. De IA vormt de onafhankelijke 3^e lijn en heeft met name een toetsende en adviserende rol naar de 1^e en 2^e lijn.

3.3 IT-omgeving

De IT-omgeving is het fundament voor de meeste werkprocessen binnen een organisatie. Door de toegenomen digitalisering en automatisering, de informatiebeveiliging, privacy is een goede beheersing van de automatiseringsomgeving een must. De IT-omgeving is daarom een belangrijk onderdeel van onze werkzaamheden. Daarbij zal aandacht zijn voor General IT controls, Application Controls en security.

3.4 Processen

Een proces is een reeks samenhangende activiteiten gericht op het realiseren van een bepaald doel, bijvoorbeeld het verstrekken van een financiering of het aannemen van een personeelslid. De basis voor een goede procesbeheersing is een goede procesinrichting. De procesinrichting moet goed afgestemd zijn op het beleid en het normenkader. De proceseigenaar is primair verantwoordelijk voor de inrichting en de procesbeheersing. Maar óók voor de zelfevaluatie en verbetering hiervan.

Figuur 3 procesbeheersing

3.5 'In control' Statement

De Directeur-bestuurder geeft een ICS af via het jaarverslag. Om een 'in control' verklaring te kunnen afgeven moet de beheersing van processen en risico's goed op orde zijn. De IA kan dit aantonen, zodat Groenfonds een goed onderbouwd ICS kan afgeven. Dit vereist een professionele aanpak, vastlegging en een gestructureerde rapportage aan directie en bestuur.

MT leden zijn verantwoordelijk voor uitvoeren van een zelfevaluatie voor hun afdeling, mede op basis van de beheersing van de processen. De zelfevaluaties per afdeling en de organisatie brede risk- en IA-rapportages vormen de basis voor het af te geven ICS.

Het MT is verantwoordelijk voor het oppakken van verbeterpunten, die vanuit de IA en accountant zijn genoemd. Zij hebben hierin een stimulerende rol richting de proceseigenaren voor zover zij zelf niet de proceseigenaar zijn. Het MT lid wordt daarbij ondersteund door de 2e en 3e lijn. Het MT-lid rapporteert idealiter periodiek via de planning & control producten over de voortgang van de verbeterpunten. De IA (3e lijn) toetst vanuit een onafhankelijke en deskundige rol deze voortgang. Hiermee wordt een lerende organisatie gecreëerd.

4. De interne audit functie

4.1 Interne controle en interne audit

Interne controle en monitoring

Elke proceseigenaar binnen het Groenfonds heeft inzicht nodig in risico's (wat kan er fout gaan in dit proces?) en key-controls ('welke maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat dit fout gaat?'). Deze interne beheersmaatregelen zijn ingebed in de werkprocessen van de 1e lijn. De uitvoering van de beheersmaatregelen dient zoveel zichtbaar te zijn. Hierbij is te denken aan de procuraties bij het doen van een uitbetaling of het verstrekken van een financiering.

Naast interne controle in de 1e lijn is er toezicht in de 2e lijn. Het betreft voornamelijk 'monitoring controls' die uitgevoerd worden door de controller, riskmanager of compliance officer. Deze monitoring is niet specifiek gericht op individuele dossiers, maar bijvoorbeeld op de beheersing van processen en risico's, de monitoring van verandervoorstellen en ophalen van signalen uit rapportages en gesprekken. Uiteraard heeft de 2^e lijn ook mogelijkheden op zelfstandig toetsing op processen te verrichten.

Interne Audit

Naast de interne controle in de 1^e en 2^e lijn is de IA (3^e lijn) te onderkennen. De IA heeft als doel om onafhankelijk vast te stellen dat processen beheerst worden en om eventuele tekortkomingen in de beheersing en de uitvoering tijdig te onderkennen. Daarbij richt IA zich voornamelijk op de key-controls. De informatie uit de interne audit werkzaamheden helpt zo om de kwaliteit van de bedrijfsvoering te verbeteren en geeft onderbouwing aan het ICS. Bovendien kan de IA input leveren aan de externe accountant.

4.2 Normenkader IA

Het normenkader betreft de inventarisatie van relevante regelgeving die een relatie hebben met de financiële en compliance-doelstellingen van het Groenfonds. De regelgeving betreft zowel externe wetgeving als interne richtlijnen. Het normenkader bepaalt welke richtlijnen (deels) betrokken zullen worden bij de IA werkzaamheden. De compliance officer is als 2^e lijns-functionaris verantwoordelijk voor de monitoring op de naleving van de wet- en regelgeving. Daarbij zal de compliance officer zich grotendeels baseren op informatie van 1^e-lijns verantwoordelijken bij specifieke wet- en regelgeving, zoals die geldt voor HR of fiscaliteit.

IA zal de toezien op de wijze waarop dit wordt vormgegeven. Daarnaast kan IA specifieke elementen betrekken in de audits.

Bij de audits houdt IA minimaal rekening met de volgende interne kaders:

- Beleidskader met de onderliggende documenten, zoals Procuratieregeling Groenfonds en Treasury statuut Groenfonds.
- Beleidskader processen
- BCF per proces (procesflows).

4.3 Samenhang IA en externe accountant

De werkzaamheden van de IA hebben veel raakvlakken met de werkzaamheden van de externe accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole. Daarbij is de scope van de aandachtsgebieden van IA wel breder. Accountants hebben op basis van de Nadere voorschriften controle en overige Standaarden (NV COS) de mogelijkheid om (deels) te steunen op werkzaamheden van interne audit. Dit is onder andere afhankelijk van positionering en kwaliteitsniveau van de interne audit.

Het is de verantwoordelijkheid van de accountant om een keus te maken in welke mate hij/zij gebruik maakt van de IA. Hierbij zijn feitelijk 3 varianten mogelijk:

1. de accountant steunt volledig op de IA conform Standaard 610 (COS);
2. de accountant maakt deels gebruik van de werkzaamheden van de IA, door de IA als verlengstuk te gebruiken (voorbereiden, organiseren, verzamelen);
3. de accountant steunt niet op de werkzaamheden van de IA.

De IA van het Groenfonds streeft ernaar dat de controle van de accountant minimaal plaatsvindt op basis van variant 2. De insteek is dat de accountant de werkzaamheden van de IA ziet als een risico verlagende beheersmaatregel, waardoor de accountant minder controle werkzaamheden hoeft uit te voeren (zowel kwantitatief als kwalitatief). De afgelopen jaren heeft IA met de externe accountant diverse keren afstemming gehad over deze samenwerking. De huidige externe accountant kiest ervoor om formeel niet te steunen op de werkzaamheden van IA. Wel neemt de accountant kennis van onze audit rapportages als relevante beheersmaatregel.

4.4 Positionering IA

Voor een goede functionerende IA moet worden voldaan aan enkele randvoorwaarden:

- onafhankelijke positie van de IA;
- geen belemmeringen opgelegd door het bestuur of management;
- vaktechnische bekwaamheid van de medewerkers IA;
- inhoudelijke deskundigheid van de medewerkers IA met betrekking tot het object van onderzoek;
- zorgvuldigheid: planning, begeleiding, beoordeling en vastlegging.

De IA van het Groenfonds valt onder verantwoordelijkheid van het team Risk en Control, waarbij de aanpak en uitvoering is uitbesteed aan E&M Consultants. Door de teamsamenstelling en de wijze waarop E&M Consultants invulling geeft aan de IA wordt voldaan aan bovengenoemde randvoorwaarden. De onafhankelijkheid is onderdeel van het jaarlijkse SLA-gesprek en wordt periodiek bevestigd in het MT en de Auditcommissie.

5. Werkwijze interne audit

5.1 Aanpak IA

Onze visie op de interne beheersing wordt verwerkt in de werkprogramma's met daarin key-risks en key-controls per proces. Als primair uitgangspunt hanteren wij een 'systeem/organisatie gerichte controleaanpak'. Dat betekent dat wij ons eerst richten op de in de processen ingebedde beheersmaatregelen. In gevallen waarin deze aanpak niet effectief is, zullen wij uitwijken naar een 'gegevensgerichte aanpak'. In beide gevallen maken wij ook van gebruik van data-analyse. De IA zal ook aandacht hebben voor de beheersomgeving met onderwerpen als: strategie, cultuur, compliance, risk, overlegstructuren en informatievoorziening. Per proces worden de risico's en beheersmaatregelen vanuit het BCF per proces als uitgangspunt genomen. Jaarlijks worden de beheersmaatregelen getoetst door de opzet, het bestaan en de werking te beoordelen. In een startgesprek met de proceseigenaar, de controller en eventueel medewerkers worden de ontwikkelingen op procesniveau besproken (opzet). Aan bod komen risico's (in brede zin), beheersmaatregelen en de bevindingen en aanbevelingen uit voorgaande jaren. Vervolgens vindt een lijncontrole plaats (bestaan) en worden deelwaarnemingen uitgevoerd om de beheersmaatregelen te toetsen (werking). Waar nodig worden aanvullende steekproeven en of een gegevensgerichte data-analyse uitgevoerd. De toegevoegde waarde van de IA ligt in het feit dat wij in onze aanpak gefocust zijn op de doorontwikkeling van de beheersorganisatie. Niet alleen controles uitvoeren en rapporteren wat er niet goed gaat, maar ook uw proceseigenaren helpen om de procesbeheersing te verbeteren.

Belangrijkste uitgangspunten van onze controleaanpak zijn in algemene zin:

- Systeem/organisatie gerichte controleaanpak waar mogelijk, gegevensgerichte aanpak waar nodig.
- We leggen accenten op actuele onderwerpen en significante en/of risicovolle processen.
- We leggen focus op kwaliteit van de automatiseringsomgeving. Effectieve werking van IT general controls en application controls van relevante applicaties zijn cruciaal in de huidige visie op procesbeheersing.
- We proberen zoveel mogelijk controles te integreren. Enerzijds de combinatie van proces- en gegevens gerichte controles en anderzijds de aansluiting van de IA op de externe controle.
- Werkzaamheden worden verspreid over het jaar uitgevoerd, zodat er, bij aandachtspunten, voldoende tijd is om bij te sturen.
- We betrekken de proceseigenaren (1e lijns) en control (2e lijns) nadrukkelijk bij de aanpak en resultaten van de IA. Hiermee optimaliseren we de afstemming tussen de verschillende lijnen van beheersing en vergroten wij de aandacht voor procesbeheersing in de organisatie.
- We documenteren onze audit werkzaamheden op professionele wijze, zodat de activiteiten altijd reproduceerbaar zijn. Onderliggende documenten (evidence) archiveren wij digitaal.

5.2 Rapportage IA

We rapporteren transparant over wat goed gaat en doen aanbevelingen voor verbeteringen. Bij de totstandkoming van rapportages hechten wij veel waarde aan zorgvuldigheid. Daarom vindt afstemming plaats over de uitkomsten van de IA per proces aan de proceseigenaar. De proceseigenaar krijgt hierbij de gelegenheid om een reactie te geven op de bevindingen en aanbevelingen vanuit de IA. Vervolgens stellen wij een Groenfonds brede rapportage op. Deze is primair gericht aan het MT en de directie. Tevens wordt de rapportage verstrekt aan de Audit en Risk Commissie. De accountant zal het rapport ter kennisneming ontvangen ten behoeve van haar procesbeoordeling in het kader van de jaarrekeningcontrole. De organisatie brede rapportage wordt in september 2025 uitgebracht en zal de uitkomst van de IA van het eerste halfjaar betreffen. De uitkomsten van het tweede halfjaar zullen in februari 2026 (als een aanvulling op de eerste rapportage) worden gerapporteerd.